

Meråker kommune

Arkiv: 232
 Arkivsaksnr: 2010/433-7
 Saksbehandler: Rune Frengen

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	61/11	15.06.2011
Kommunestyret	35/11	20.06.2011

Høring om eiendomsskatten på kraftverk

Journalposter i sak

3	I	LVKs høringsuttalelse til Finansdepartementets forslag til nye saksbehandlingsregler for eiendomsskatt..	Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar v/Caroline Lund
4	S	Høringsuttalelse om nye saksbehandlingsregler for eiendomsskatt	
5	U	Høringsuttalelse om nye saksbehandlingsregler for eiendomsskatt	Finansdepartementet
8	I	Høring om eiendomsskatten for kraftverk - følgeskriv	Finansdepartementet
9	I	Høringsnotat om eiendomsskatten for kraftverk	Finansdepartementet
10	I	Høring om eiendomsskatt på kraftverk- foreløpig innspill fra LVK	LVK
11	I	LVKs høringsuttalelse om eiendomsskatt på kraftanlegg	LVK

Rådmannens forslag til

innstilling:

- Meråker kommune mener at reglene om minimums- og maksimumsverdier i eiendomsskatteloven §8 fjerde ledd må fjernes.
- Meråker kommune mener at samtidig som ordningen med minimums- og maksimumsverdi fjernes må beregningsgrunnlaget for kapitaliseringsrenten gjøres mer stabilt og langsiktig, noe som vil føre til at kapitaliseringsrenten heves.
- Meråker kommune mener at samlet sett vil disse endringene gi de beste og mest riktige resultat i fordelingen av kraftindustriens verdiskapning.

Behandling i Formannskap - 15.06.2011 :

Innstilling i Formannskap - 15.06.2011 :

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Høringsuttalelse fra Meråker kommune

Finansdepartementet sendte den 15.04.2011 ut en høring med forslag til endringer i maksimums- og minimumsreglene i eiendomsskatten for kraftverk. Høringen ble varslet i statsbudsjettet for 2011. Departementet vil vurdere høringsinnspillene og presentere saken i statsbudsjettet for 2012. Meråker kommune har vesentlige inntekter i form av sin rolle som vertskommune og det vil derfor være naturlig at vi avgir en uttalelse om forslagene til endringer.

Kommunene kan velge å skrive ut eiendomsskatt på inntil 0,7% av eiendomsskattegrunnlaget. For vannkraftanlegg skal anleggenes formuesverdi (ligningsverdi) legges til grunn. For kraftverkene i Meråker beregnes eiendomsskattegrunnlaget som en nåverdi over uendelig tid av sjablonmessig anslått nettoinntekt (skattelovens §18-5). Skattegrunnlaget kan imidlertid ikke være lavere enn eller høyere enn hhv. 0,95 kr/kWh og 2,35 kr/kWh (Eiendomsskatte-lovens § 8, 4. ledd, minimums- og maksimumsreglene).

I kraftskattereformen av 1997 var det en bred enighet på Stortinget om en målsetting at verdsettelsesreglene for kraftverk ”i større grad enn i dag skal treffe markedsverdien”.

Begrepet minimumspris ble innført av regjeringen Stoltenberg I i 2000 for å avverge utilsiktede konsekvenser av overgang til ny verdsettelsesregel. De nye reglene medførte et inntektstap for kommunene på 450 mill. kr. da kraftprisene var kunstig lave. Det hersker ingen tvil om at denne regelen var ment å være midlertidig.

Regjeringen Bondevik II innførte i 2003 regelen om maksimumsverdi. Begrunnelsen var ”for å oppnå større grad av symmetri foreslår Regjeringen å innføre en maksimumsverdi. (..) Det vil føre til at kraftforetakene i perioder med høy lønnsomhet i større grad ”får igjen” det de taper i perioder med lav lønnsomhet.” Hensikten var med andre ord å balansere hhv kommunenes og kraftselskapenes risiko i forhold til virkningene av den nye reformen. Målet med dette var at verken kommunene eller kraftselskapene over tid skulle tjene eller tape på dette.

Realitetene er i dag at ingen kraftanlegg har i dag et eiendomsskattegrunnlag som ligger under minimumsverdien, mens snart alle kraftproduksjonsanlegg (nesten 90%) har markedsverdier langt over maksimumsgrensen. Situasjonen er nå at kraftselskapene er sterkt ”overkompensert”. Systemet med maksimums- og minimumsverdier fremstår som sterkt urimelig sett fra kommunenes side, og ensidig i favør av kraftprodusentene. Kraftverkene har for lengst ”fått igjen det tapte” på minimumsverdien, slik at dagens regelverk på ingen måte skaper symmetri. Siden dette var selve formålet med maksimumsverdien, ligger det i sakens natur at verdigrensene må fjernes.

Den opprinnelige begrunnelsen for ordningen med minimums- og maksimumsverdi er ikke lenger til stede siden kraftprisene nå er markedsbasert. Regelen om maksimumsverdi virker og konkurransevridende da det er de mest lønnsomme kraftverkene som får de største skatterabattene. Når eiendomsskatten på kraftverk har utviklet seg til å bli en lønnsomhets-uavhengig skatt har vi fått en situasjon som er i strid med Stortingets formål med kraftskattereformen.

Som vertskommune blir vi og fratatt vår rettmessige andel av fremtidig verdiskapning. Kraftforetakene opplever stadig økning i overskudd. Superprofitten som vannkraften gir opphav til, deles i dag i hovedsak mellom eiere av kraftforetakene og staten (som både er eier og skattekreditor). Vertskommunene får ikke godtgjort den økte verdien av naturressursene som er stilt til rådighet for kraftbransjen. Det viser seg og i ettertid at de beregnede langsiktige inntektsanslagene som lå til grunn når regelen om maksimumsverdi ble innført var feil.

Det er og mulig å stille spørsmål om regelen om maksimumsverdi kan sees på som ulovlig statsstøtte etter gjeldende regelverk i EØS-avtalens artikkel 61. Vi mener at alle vilkår om ulovlig statsstøtte i artikkel 61 er oppfylt og kan heller ikke se at det foreligger gode nok begrunnelser i unntaksbestemmelsene. Reglene om eiendomsskatt på kraftanlegg kan ikke utformes særskilt gunstig bare fordi næringen er offentlig eid. Vi mener at norske myndigheter heller bør oppheve ordningen med minimums- og maksimumsverdi enn å risikere en sak for ESA om ordningen faller inn under reglene om ulovlig statsstøtte.

*Meråker kommune mener at reglene om minimums- og maksimumsverdier i eiendomsskatte-
loven §8 fjerde ledd må fjernes.*

Samtidig som departementet ber om innspill om reglene om minimums- og maksimumsverdi, ber de om innspill på en heving av risikotillegget.

Risikotillegget fremkommer som en del av kapitaliseringsrenten som brukes for å beregne verdien på kraftanlegget (grunnlaget for eiendomsskatt). Kapitaliseringsrenten består av to ledd, risikofri rente (3 års statskasseveksler) og et risikotillegg (forskriftsfestet). En økning av kapitaliseringsrenten reduserer eiendomsskattegrunnlaget og omvendt vil en reduksjon øke eiendomsskattegrunnlaget.

Det vil være naturlig at en samtidig som å fjerne reglene om minimums- og maksimumsverdier også ser på kapitaliseringsrenten. Beregninger som er foretatt av Energi Norge viser at dagens kapitaliseringsrente gir en beregnet formuesverdi som er langt over reell markedsverdi for kraftanlegg. Dette vil være i strid med grunntanken i kraftskattereformen. Det er derfor behov for også å se på grunnlaget for fastsettelsen av kapitaliseringsrenten slik at regelverket samsvarer med de målsettinger som ble lagt til grunn i kraftskattereformen.

Det er behov for å ha en nøytral, langsiktig kapitaliseringsrente som gir stabilitet og bidrar til at de reelle markedsverdier gjenspeiles i eiendomsskattegrunnlaget.

Kapitaliseringsrenten består som over nevnt av to elementer, normrente og risikotillegg. Risikotillegget er den delen av kapitaliseringsrenten som skal gi uttrykk for risikoen forbundet ved å foreta investeringer i vannkraftsektoren sett i forhold til andre bransjer og tar utgangspunkt i oppnådd avkastning i kraftsektoren og bransjerisikoen. Beregninger som er utført viser at nivået på risikotillegget bør videreføres på dagens nivå (3%). For å justere kapitaliseringsrenten til riktig nivå er det derfor normrenten som må endres. Dagens normrente, som beregnes med grunnlag i gjennomsnittet av 3 år statskasseveksler, er det som skaper de store svingningene i dagens rente. Vi mener det er mer hensiktsmessig å endre beregningsgrunnlaget i henhold til Finansdepartementets tilrådninger i deres veileder i samfunnsøkonomiske analyser av 2005. Beregninger foretatt viser at normrenten bør ligge på rundt 2%, noe som sammen med risikotillegget gir en kapitaliseringsrente på 5%. Med en slik stabil og langsiktig kapitaliseringsrente, vil de økonomiske virkningene av å oppheve

særordningen med minimums- og maksimumsreglene bli langt lavere enn de departementet legger til grunn for sine vurderinger og forslag i høringsnotatet.

Meråker kommune mener at beregningsgrunnlaget for kapitaliseringsrenten gjøres mer stabilt og langsiktig, noe som vil føre til at kapitaliseringsrenten heves.

Det er viktig at en avvikling av minimums- og maksimumsreglene sees i sammenheng med en endring av kapitaliseringsrenten. Økt kapitaliseringsrente vil redusere eiendomsskattegrunnlaget og virke motsatt av å fjerne maksverdien. Beholdes maksimumsregelen samtidig som kapitaliseringsrenten økes, kan dette medføre *reduserte* eiendomsskatteinntekter.

Konsekvenser for Meråker kommune

Meråker kommune er en minsteinntektskommune. For å jevne ut forskjellene mellom kommunene har kommunen de siste årene blitt tilført mellom 7-9 millioner kroner årlig i inntektsutjevningstilskudd fra staten. Meråker kommune tilgodeses og med skjønnsmidler fra fylkesmannen årlig. Disse midlene deles som kjent ut til kommuner som har særskilte utfordringer og vi mottar skjønnsmidler på tross av at fylkesmannen foretar en totalvurdering av kommunens økonomi, inklusiv eiendomsskatten, før tildeling.

Meråker kommune har for 2011 inntekter fra eiendomsskatt på ”verker og bruk” på om lag 10,2 mill. kr. Av dette kommer det meste fra eiendomsskatt på kraftverkene med knapt 9,5 millioner kroner. Meråker kommune vil i 2011 få anslagsvis 124 mill. kr. i rammetilskudd/skatteinntekt. Vi ser at eiendomsskatten er en vesentlig inntektskilde vi er avhengige av.

Kraftverkene i Meråker har en verdi som overstiger grensene som er satt av maksimumsgrensen. Utregninger viser ved en oppheving av regelen om maksimumstak og ved innføring av en kapitaliseringsrente på 5,1% at Meråker kommune taper om lag 5,2 millioner kroner årlig i eiendomsskatt.

Meråker kommune ble i 2007 definert som en omstillingskommune. Bakgrunnen var de store utfordringer som oppsto etter nedleggningen av industribedriften Elkem Meraker AS. Hele ”omstillingspakken” har en ramme på 47 millioner, hvorav 25 millioner er statlige (KRD), 11 millioner er fylkeskommunale (RUP) og de resterende 11 millioner er midler som kommunen selv legger inn i prosessen. Omstillingsperioden i Meråker strekker seg ut 2013. Omstilling er en kontinuerlig prosess og arbeidet kan ikke anses som fullført i 2013, men det må arbeides videre med prosessen. Skal kommunen være i stand til dette må det være tilgjengelige ressurser og vilje til prioritering. En økning av eiendomsskatten vil være svært kjærkomne midler i denne sammenhengen.

Siste store regulering i Meråker medførte som ved alle reguleringer store naturinngrep. Meråker kommunestyre stilte seg i sin uttalelse til konsesjonssøknaden i 1988 positivt til utbyggingen med det selvfølgelige utgangspunkt at vi forventet å bli økonomisk kompensert for de store naturinngrep som ble gjort. Vurderingene den gang gikk på om de positive økonomiske virkningene på lang sikt oppveide de skader og ulemper av allmen karakter utbyggingen ville medføre. Det var dissens i kommunestyret ved avstemmingen, noe som viser at det er forskjell på hva de enkelte politiske grupperingene legger i god nok økonomisk for store naturinngrep. Når vi nå ser at vi som vertskommune ikke får vår rettmessige andel av

verdiskapningen i kraftverkene, men at stadig større andeler av kraftselskapenes superprofitt tilfaller eierne, er det ikke annet enn rasjonelt og naturlig at vi som vertskommune går inn for å få en endring av regelverket som fører til at en større andel av verdiskapningen legges igjen der den skapes.

Meråker er definert som en industrikommune. Felles for de fleste industrikommuner er at vi er periferikommuner, er arealmessig store og har spredt bosetting. I tillegg er fraflytting og en aldrende befolkning fellestrekk for disse.

Folketallet i Meråker er jevnt nedadgående og fremskrevet statistikk av SSB viser at den utviklingen vil fortsette. Det er klare sammenhenger mellom folketall og tilgang på arbeidsplasser. Meråker kommune arbeider kontinuerlig med denne problemstillingen og hvis vi får større handlingsrom for å utnytte verdier som skapes i kraftindustrien i kommunen får vi bedre muligheter for å motvirke den forvitringen som skjer i lokalsamfunnet og skape ny optimisme.

Det er økonomisk utfordrende å drifte en kommune med spredt bosetting og en aldrende befolkning. Det er ingen tvil om at det er kostnadskrevende å ha slike utfordringer. Dog blir noe av dette kompensert i rammeoverføringene fra staten i form av delkostnadsnøkler og differensiert innbyggertilskudd, men det hersker ingen tvil om at det er et gap som kommunen selv må dekke ved å foreta prioriteringer i sine budsjetter.

Oppsummering

Med den utviklingen som har vært i kraftbransjen profitt er det ingen tvil om at reglene rundt eiendomsskatt på kraftverk ikke fungerer etter intensjonene. Utviklingen har vært at mindre og mindre av verdiskapningen blir lagt igjen der den skapes. Vertskommuner har blitt forespeilet en økonomisk kompensasjon for de ulemper det medfører å få gjort store naturinngrep i sitt nærområde. Denne kompensasjonen ser vi nå taper seg i realverdi for hvert år som går med gjeldende regelverk.

Slik situasjonen er i dag framstår ordningen som sterkt urimelig sett fra kommunens side, og ensidig i favør av kraftprodusentene og deres eiere.

Meråker kommune forventer at regelverket rundt eiendomsskatt på kraftverk blir endret slik at vertskommuner får sin rettmessige andel av verdiskapningen. Dette mener vi best gjøres ved å fjerne de utdaterte reglene om minimums- og maksimumstak i eiendomsskatteloven §8 fjerde ledd og samtidig endre normrentens andel av kapitaliseringsrenten.